

Aleg. 79.

Sprawozdanie

komisyi bankowej w przedmiocie sprawozdania Wydziału krajowego
o Banku krajowym.

Wysoki Sejmie!

Bilans Banku krajowego wykazuje jako czysty zysk z operacyj finansowych tej instytucyi w roku 1889 kwotę 77.093 zł. 07 ct.

Wynik ten finansowy, bezsprzecznie pomyślny, nabiera tem większego znaczenia, gdy się zważy, iż osiągnięty on został przez akcyę Banku, unikającą wszelkich ryzykownych operacyj finansowych, które w regule, obok dopuszczalnych znacznych strat, jedynie wielkie zyski przynoszą, a natomiast głównie skierowaną ku spełnieniu zadań i urzeczywistnieniu celów, które przewodniczyły Wysokiemu Sejmowi przy założeniu tej instytucyi.

Udział czynny a niemniej skuteczny Banku krajowego w utworzeniu syndykatu i realizacji obligów propinacyjnych, przedewszystkiem zaś utrzymanie stopy procentowej przy jednoczesnym rozwoju i wzroście własnych interesów, a podnoszeniu tej stopy przez wszystkie inne nawet najpotężniejsze instytucye finansowe w państwie, oto najwięcej dodatnia działalność Banku krajowego w roku zeszłym.

Utrzymanie obniżonej stopy procentowej przez Bank krajowy zarówno w ciągu roku ubiegłego, jak też aż do dnia dzisiejszego pomimo jej ciągłej fluktuacyi zwykłej, a zwłaszcza zwykle znacznej dokonanej w ostatnich tygodniach, streszcza się w korzyściach nietylko klienteli słałej Banku krajowego, lecz oraz w złożeniu dowodu, że owe równie częste, jak dotkliwie dla obrotu pieniężnego, handlu i produkcji podnoszenie stopy procentowej, nie zawsze bywa nieuniknioną koniecznością stosunków targu pieniężnego, lecz że w niem w częstych wypadkach przeważa interes spekulacyjny.

Przystępując do oceny działalności Banku krajowego w pojedynczych jego działach, zaznaczyć nam wypada rozwój normalny a ciągły niemal we wszystkich agendach tej instytucyi.

Oddział hipoteczny wykazuje przyrost udzielonych pożyczek w roku 1889 w wysokości 1,468.400 zł. czyli o 452.200 zł. wyższy niż rok przedtem.

Emisya listów hipotecznych Banku krajowego doszła w r. 1889 do kwoty 16,603.200 zł., z których z końcem tegoż roku pozostało w obiegu 15,254.700 zł.

Kurs listów hipotecznych Banku krajowego wzrósł od 98½ do 99 za sto; a więc zbliżył się tak znacznie do pari.

Podniesienie się kursu listów hipotecznych Banku krajowego o ile niewątpliwie w pierwszym rządzie przypisać należy wyjściu z obiegu równorzędnych listów hipotecznych 5% jak n. p. Towarzystwa kredytowego ziemskiego, o tyleż jest i pewną zasługą Dyrekcyi, która kurs ich utrzymać a odbiorcę na nie po za granicami kraju znaleźć, uważała za pierwszy swój obowiązek. Że pożyczki hipoteczne udzielane bywają przez Bank krajowy z tak niezbędną w tym razie oględnością, — wskazuje i dowodzi stosunkowo nader nieznaczna zaległość rat amortyzacyjnych, bo wynosząca przy udzielonych pierwotnych pożyczkach hipotecznych w wysokości 16,600.000 zł. a ogólnej wymagalności rat w kwocie 2,623.783 zł. jedynie 62.608 zł. czyli tej ostatniej sumy $2^{38}/_{100}$ procentów.

Oddział komunalny, który wskutek opóźnienia się ostatecznego zatwierdzenia przez c. k. Rząd przepisów dotyczących II. emisji obligów komunalnych, uległ chwilowej stagnacyi, przedstawia korzystną dla dłużników tego działu akcyę, przez wdrożenie zamiany względnie konwersyi obligów I. emisji na też obligi II. emisji.

Korzyści tej konwersyi są podwójne. Najpierw wypływają one ze zwrotu dłużnikom 3% rezerwy pobieranej przez Bank krajowy od całej pożyczki przy udzielaniu pożyczek komunalnych I. emisji — co przy emisji II. już się nie dzieje, powtórę przez ujednoczenie rat amortyzacyjnych, które to raty jak wiadomo przy pożyczkach komunalnych emisji II. są przez cały okres amortyzacyjny równe, podczas gdy przy emisji I. były zmienne, płynąc w stosunku degresyjnym, to jest obniżając się w miarę dokonanych spłat kapitału.

Po nadto mają dłużnicy i tę korzyść przy zamianie pożyczki komunalnej emisji I. na II., iż jednocześnie następuje nowy rozkład amortyzacyi, reszty niespłaconej jeszcze pożyczki, który cokolwiekbaż w najczęstszych wypadkach, znaczną ulgą w spłacie wierzytelności dla dłużnika bywa.

Oddział bankowy uwidocznia obrót znaczny mimo niepodnoszenia stopy procentowej w szczególności eskont weksli wzrósł w porównaniu do sumy tego eskontu w roku poprzedzającym o kwotę 1,562.930 zł. doszedłszy do wysokości ogólnej kwoty eskontu weksłów 7,541.101 zł.

Sprzedaż papierów, chociaż zmniejszyła się co do sumy w porównaniu do roku poprzedzającego o kwotę 722.769 zł., to jednak pod względem zysków wynikłych z tej sprzedaży przewyższa znacznie ten ostatni. Dochód bowiem z prowizyi i komisowego uczynił w r. 1889 kwotę 22.220 zł. 50 ct. gdy w r. 1888 dał on jedynie 11.155 zł.

Przedstawwszy w ogólnych li zarysach i ocenie działalność Banku krajowego w r. 1889 a to z myślą na tę okoliczność, iż wszelkie szczegóły odnoszące się do czynności tej instytucyi, znajdują się już w odnośnym sprawozdaniu Rady nadzorczej i Dyrekcyi Banku, tudzież w zamknięciu rachunkowem — uważa Komisya za obowiązek swój zwrócić jeszcze uwagę Wysokiego Sejmu na doniosłe postanowienie Dyrekcyi Banku krajowego, zainteresowania się sprawą warantów, wydawanych przez krajowe składy publiczne, a to zarówno na zboże jakoteż spirytus, w tychże składach deponowanych. Wobec postanowień statutu Banku austro-węgierskiego dotyczących kredytu udzielać się mającego na waranty, w których warantom faktycznie nie przyznano znaczenia zastawu, lecz obciążenie ich uczyniono ściśle zawisłem od kredytu osobistego żyrujących waranty w obec dość jawnie zajętego już poprzednio stanowiska przez Dyrekcyę tegoż Banku w sprawie warantów, stanowiska wyrażającego się niechęcią do objęcia tej agendy, jakkolwiek wyczekiwać należy — spodziewać się jednakże nie można — iżby Bank austro-węgierski w tym dziale kredytu spełnił należycie przekazane mu zadanie — podniósł zatem znaczenie warantów w kredycie obrotowym, do miary im właściwej. Przeciwnie, obawiać

się wypada, że warant w tej instytucyi, będzie traktowany jako motyw jedynie do udzielania pożyczek na podstawie i w wysokości kredytu czysto osobistego.

W obec tego przewidywanego, a po części już dotychczasowem doświadczeniem stwierdzonego stanu rzeczy — rozszerzenie agend Banku krajowego i na udzielanie zaliczek na waranty, uważanem być musi za czynność równie pożądaną, jak odpowiadającą istotnym potrzebom produkcji rolniczej.

W myśl powyższego sprawozdania komisya bankowa wnosi —

Wysoki Sejm uchwalić raczy :

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o Banku krajowym.
2. Sejm udziela Dyrekcji Banku krajowego absolutoryum z rachunków za czas od 1. stycznia do 31. grudnia 1889 r.

Lwów 20. października 1890.

Przewodniczący :

Stanisław Polanowski m. p.

Sprawozdawca :

Abrahamowicz m. p.

Handwritten text, likely a title or header, consisting of several lines of cursive script.

Second section of handwritten text, appearing as a distinct paragraph or entry.

Third section of handwritten text, continuing the narrative or list.

Fourth section of handwritten text, showing further detail or continuation.

Fifth section of handwritten text, possibly a concluding paragraph.

Sixth section of handwritten text, located at the bottom of the page.